SŁONCE IASNE,

Wielkiemi Cnotámi, Chwalebnemi Záſługámi, Sławnemi Cudámi.

W Błogoſłáwionym Słudze Bożym

IANIE KANTYM.

Theologu y Profeſſorze Zacney Akádemiey Krákowſkiey, y zá żywotá, y po śmierći świecące.

A przy Anniwerſarzu Kommißyey od S. Stolice Apoſtolskiey, o pewności Cudow, y Swiątobliwośći iego náznáczoney.

KAZANIEM.

We Czwartek/ po trzećiey Niedźieli Quádrágezymy Swietey/ w Roku 1668. dniá 8. Márcá/ z Kątow ná widok ludzki.

PRZEZ

Oycá IACKA IASKROWICZA, Zakonu Swiętego FRANĆISZKA, Bráćiey Mnieyſzey de Obſerwáncya, Káznodźieię Generálnego, Pęnitencyarzá Kátedrálnego Krákowſkiego, ná ten czás Kuſtoſzá, y Gwárdyaná Stradomſkiego.

Wyprowádzone.

Ná Inſtáncyą Ich MM. PP. Kánonizácyey pomienionego Błogoſłáwionego IANA KANTEGO *Promotorow, do druku podáne.*

Z Dozwoleniem Stárßych.

W KRAKOWIE, V SCHEDLOW, J.K.M. Typográph.

BŁOGOSŁAWIONEMV, SŁVDZE BOZEMV
IANOWI KANTEMV,
Sławney Akádemiey Krákowſkiey, Swiętey Theologiey Doktorowi y Profeſſorowi Známienitemu, świątobliwym żyćiem y cudámi wſławionemu, Pátronowi ſwoiemu.

I*Eſcze do tych czas oná ſpolna przyiaźń, y miłość wzáiemna, ktorąś Błogoſłáwiony* IANIE KANTY *z Rowiennikiem á miłym kompanem ſwoim, Błogoſłáwionym Sługą Bożym* SYMONEM de Lipnica, *Zakonu Swiętego* FRANĆISZKA, *Bráćiey Mnieyſzych* de Obſer-

bseruancya *prowádził, y w Sukceßorách tegoż Bło-osławionego* SYMONA, *ták przećiwko Tobie Pátro-ie Swięty, iáko y przećiwko Przezacney Akádemiey Krákowskiey nie vstáie, áni się odmienia, áni gáśnie, owßem rzeżwo żyie, krzewi się, kwitnie; Oto iuż po dwu set lat dostátecznym się to árgumentem poká-zuie, gdy ná wychwalenie y zálecenie świątobliwego życia twego, cokolwiek ieden naymnieyßy tego Zakonu Brát mogł zupełnym sercá swego powiedźieć áffektem, Tobie Pátronie Swięty ofiáruie, oddáie, consekruie. Przyimiyże proßę Oycze Swięty y Pátronie, ná znák tey stárodawney przyiáźni y powolnośći, tę pracą do-syć lichą łáskáwie, zá ktorą do ćiebie supplikuię po-kornie;* De manu mea ô Beate Confessor, suscipe paruum munus; non est aurum, non argentum, non lapis Regum donarijs opportunus, sed inculta verborum libatio; sensu prodita grossiore, parua satis oblatio, sed magna deuotionis affectio. *To też wiem dobrze, że Swięći Páńscy,* libenter accipiunt ea dona, quæ danti vtiliora sunt, quàm accipienti.

Tuus Humillimus Cliens,
Fr. HYACINTHVS Minorita.

Cùm

Cùm autem Sol occidiſſet omnes qui habebant infirmos ducebant illos, ad eum. *Luc: 4.*

NAſtąpił deputowány/ od Swiętey Stolice Apoſtolſkiey/ o Cudách y świątobliwości Błogoſłáwionego ſługi Bożego/ JANA KANTEGO, ſławney Akádemiey Krákowſkiey w Theologiey Doktorá y Profeſſorá Kommiſſyey/ ſzczeſliwy y weſoły Anniwerſarz/ álbo Rocznicá/ Nabożny Audytorze; przy ktorey ázá nieſłuſznie wielbić będę Naywyżſzego Páná/ śpiewáiąc one Pſálmiſty Swiętego słowá. Benedices Coronæ Anni benignitatis tuæ, & campi tui replebuntur vbertate. *Pſal: 64.* Dobroć twoiá/ łáſkáwość twoiá Wſzechmocny Pánie ſpráwiłá to/ żeś ten Rok przeſzły pobłogoſłáwił/ y polá obfitą buynością nápełnił. A to iákim ſpoſobem? Tákim.

Psal: 64

Jáko bowiem Słońce máteryálne Actiuitate ſuâ buyne y hoyne ná ziemi ſpráwuiąc pożytki / czyni poniekąd Rok błogoſłáwiony; Ták Słońce ono przedwieczne Chryſtus JEZVS łáſki ſwoicy/ wſzechmocności ſwoiey operácyámi/ rozliczne/ w Błogoſłáwionym Słudze ſwoim JANIE KANTYM produkuiąc owoce/ y ozdobne kwiáty/ wielkich cnot/ cudow/ záſług y doſkonáłości/ przed oczy ludzkie wyſtáwuiąc pożytki; Rok ten ſzczeſliwy/ błogoſłáwiony vczynił/ Korona go zacna/ wſpániáła z cnot/ y cudow pomienionego Sługi Bożego/ iáko z wonnych kwiátow vwita przyozdobił: Benedices coronæ anni benignitatis tuæ, & campi tui replebuntur

Łáſki Bożey co zá operácye y effekty.

m: 20. vbertate? Videte iam mowi Gilbertus Opát/ quomodo
Cant. benedixit coronæ anni benignitatis suæ, quomodo campi eius repleti sunt, vbertate? videte coronam & videte copiam.

Szczęśliwa buyność polá twoiego Przezacna Akádemia Krákowska/ ktora tákes hoyne y roskoszne w Professorze twoim owoce/ y pożytki wydáłá: szczęśliwa y vćieszna Kośćiołá Swiętego wiosná/ ktora nam ták rożlicznych wzorow/ kolorow/ cnot/ cudow/ kwiáty wdźięczne w tym Błogosłáwionym Janie Kantym przyniosłá/ ozdobna z nich koronę wykształtowáłá: videte coronam, & videte copiam. Wesel się/ wesel się Korono Polska/ Ráduysie/ wyskákuy sławna Akádemia Krákowska; Bo oto zá influencyámi Słońcá przedwiecznego: Flores apparuerunt in terra nostra; o ktorych słuchay S. Niceńskiego Grzegorzá: Vides pratum florens virtutibus? vides Temperantiam, hoc est, splendidum & summèolens lilium, vides pudorem rosæ fragrantiá scatentem; vides Humilitatis violam, Christi bonum odorem; Cur ergo ex his non texis coronam? Hoc est tempus, inquo his collectis oportet huiusmodi coronis ornari. Masz/ masz kochána Mátko z czego ozdobna/ bogáta/ wspániáła vwić koronę. Zywot bowiem tego Syná twego/ Błogosłáwionego Jana Kantego, iest iedno pratum florens virtutibus, sa tu Lilie czystośći/ sa Roże wstydliwośći/ sa Fiiałki pokory/ sa Cyprysy mortyfikácyey/ sa Nárcyssy Chrystusowey miłośći/ sa Hyácynthy Niebieskiey Bogomyslności/ sa y insze cnoty doskonáłośći ná wywiedzioney Kommisyey wielu Zacnych godnych ludźi vtwierdzone świádectwy/ z ktorych szeroki Proces/ iáko iedná Koroná iest vformowány. Záczym hoc est tempus, in quo his collectis oportet seruum Dei Cantium, huiusmodi Coronis ornari. Czás iuż/ czás áby ten Błogosłáwiony Sługá Boży Jan Kanty cnot swoich/ zásług swoich Koroną przez Kánonizácyą był koronowány/ w Regestr Swiętych Bożych policzony; doczego żeby tym pretsze násze przystąpiły chęći/ wzbudziły się áffekty/ ná teráźnieyszym Kazániu Mo-

[Margin: ...dźięczna ...Kośćiołá S. ...wiosná.]

[Margin: Hom: 5. in Cant:]

[Margin: Wonne kwiáty cnot B. Iana Kantego.]

tiuum

tiuum weźmiemy/ gdy ſię temu ſłudze Bożemu/ iáko Słońcu z Kątow powſtáiącemu/ wſchodzącemu/ cnot świętych iáſnoſćia/ promieni ſwoich dobroczynnośćia/ wocząch náſzych świecącemu przypátrzymy. Zá pomocą Bożą/ zá vprzeymą łáſk wáſzych Audeyncyą. Cùm autem Sol occidiſſet, omnes qui habebant infirmos, ducebant illos, ad eum.

Zgodnie to wſzyſcy Práwowierni wyznawamy Kátolicy (lubo co inſzego náder głupie rozumieią/ bluźnią Aryáni/ Kálwini/ Heretycy/ y Obrázoboycy) że wielkiey záwſze we wſzytkich potrzebách/ yrzypadkách/ fráſunkách/ w ktorych ſię do Swiętych Bożych vćiekamy/ doznawámy/ pomocy. Z tądći S. Cyryllus Alexándriyſki mowi/ vehementer ſanctis opus eſt, ſeruant enim vrbes, regiones clade imminente liberant, iram Dei quantùmuis feruentem placant, & in omni neceſſitate opem impetrant. Bárdzo powiádą Swięći Páńſcy ſą nam potrzebni/ pożyteczni/ oni bowiem przyczyną ſwoią Miáſt bronią/ Prowincye/ Kráiny od vpádku záchowuią/ gniew Boſki choć naybárźiey zápalony błagáią/ y wewſzytkich potrzebách/ pomoc Boſką vpraſzáią. *Wzywánie SS. Páńſkich pożyteczne.*

Z teyći podobno przyczyny Piſmo Boże Swiętych Páńſkich podobnymi do ſłońcá czyni. Ták Medrzec Jerozolimſki. Homo ſanctus in ſapientia manet ſicut ſol *Ecc: 27.* y ná drugim mieyſcu. Opera illorum ſicut ſol in conſpectu Dei *Eccl: 17.* Toż im przyznawa y Apoſtoł Swięty Lucetis ſicut luminaria in mundo, ad *Philip: 2.* Co ták tłumáczy Jnſulat Medyoláńſki Ambrozy Swięty. Tam clari apparent vitâ, conuerſatione, moribus, quemadmodum ſol & luna inter ſtellas ſplendore ſublimes ſunt. Ale y ſam Pan Chryſtus/ tákże do ſłoneczney ich rowna świátłośći. Tunc iuſti fulgebunt ſicut ſol in Regno Patris eorum *Matt: 13.* A to nie tylko propter meritorum & ſanctitatis excellentiam, iáko vważa Hugo Hárdynał/ ále też według Kártuzyáná propter beneficiorum exuberantiam. Jáko bowiem wiele Słońce máteryálne ſwoich ná źiemię ſpuſzcza promieni: ták wielerozmáitÿ dárow/ dobrodźieyſtw/ zá przyczyną Swiętych Bożych otrzymuiemy/ bierzemy. *SS. y słońcá Análogia.* Eccl: 27. Eccl: 17.

Jáko

Jáko wiele dobrego/ Słońce ſpráwuie ſwymi Influencyami/ Operácyámi; Tákże wiele iednáia nam Swięći Páńſcy ſwoimi prozbámi. Jáko Słońce codzienne ieſt gotowe/ prędkie/ obrotne do náſzey vſługi? Ták Swięći Páńſcy rączymi/ ſkłonnymi/ ochotnymi do náſzey pomocy/ przyczyny.
Doct: Angel: 1. quæſt: a. 11. 4tum. Co vważywſzy Doktor Anyelſki *1. 2. Quæſt: 83. Art: 11. ad 4tum* ták mowi/ Conducit nobis vt habeamus aliquos Sanctos nobis deuinctos, vt occurentibus laboribus, & neceſsitatibus, illorum poſsimus orationibus adiuuari, vel liberari, vel deſiderata á DEO beneficia conſequi.

Słońce má Materyálne według Filozofow y widzi y słyſzy. Dawni Filozofowie twierdzili to/ że słonce ma oczy/ ma vſzy. *Plin: lib: 2. de Nat: Niſt: c. 6.* náturę Słoncá opiſuiąc mowi: Omnia intuetur, omnia etiam exaudiens: y Homerus ták świádczy. Sol qui omnia cernis, omnia audis. y Seneca Tragicus in Medea. Spectat hoc noſtri ſator ſol generis. Ale y w Piſmie S. znáyduie to/ że Słońce ma oczy. Bo Náthán Prorok do Dawida Królá przyſzedſzy/ y pewne mu niektore wymawiáiąc grzechy/ powiedział że będą wyſtáwione przed słoneczne oczy. In oculis
2. Reg. 12. ſolis huius *2. Reg: 12.* Że tedy Słońce to Máteryálne ma oczy/ ktoremi ná źiemie pátrzy/ y vſzy ktoremi wſzytko słyſzy Coż zá dźiw że ná iey potrzebę záwſze śię z ſwoimi ſukkurſámi kwápi/ żadney ná iey wygodę/ vſługę/ okázyey nieopuśći.

O Swiętych Páńſkich co rzeczemy? czy też máią oczy? máią vſzy? Jesli teſz widzą z Niebá náſze potrzeby/ fráſunki/ vtrapienia/ kłopoty? czy teſz słyſzą náſze głoſy/
SS. Páńſcy wſzytko mogą widźieć y słyſzeć. prożby/ wzdychánia/ modłitwy? Kálwin/ Luter iáko wilk/ ábo osieł/ rozdźiewiwſzy páſzczękę/ powiedziałby że náder byſtre oczy/ zbytnie dobre vſzy/ gdyby z Niebá widźieli/ y słyſzeli co śię dźieie ná źiemi/ iákoby to oczy/ przez śię ſáme widźiáły/ y vſzy słyſzáły/ á nie Duſzá ktora to ſpráwuie/ żeby y oczy widźieć/ y vſzy słyſzeć mogły: Duſzy záś do tych operáciy y naydálſza dyſtáncya odległość/ nie przeſzkodźi; ſubſtantia ſeparata vt eſt anima ſtatim poteſt eſſe præſens, cùm voluerit, uec poteſt prohiberi locis, aut locorum diſtantiâ, quin etiam res longè diſſitas facile perſpiciat? Wywodźi

naſz

náß vczony Scribonius w swoiey Teologiey *lib; 3. disp: 8. quæst: 8.* Jákoß sámá to zdrowego rozumu reflexya pokázuie. Jesli bowiem temu Máteryálnemu/ bez rozumnemu Słońcu śmieli Filozofowie przypisowáć to/ że y widźi/ y słyßy co sie dźieie ná ziemi. Dáleko słußniey przyznáć to Swietym Páńskim/ ktorzy sa Słońcá mistyczne/ że oni skáźitelnego ćiáłá impedymentá złożywßy/ chwały wieczney záżywáiac/ á ná sámego Bogá pátrzac/ wßytko wnim iáko w zwierćiedle nayczystßym widzac/ wiedzac/ słyßac poznawáiac/ lepiey tez rzetelniey/ doskonáley/ nizeli słońce máteryálne/ ziemskie rzeczy wßytkie náße potrzeby/ kłopoty/ frásunki widza/ náße głosy/ prozby/ suppliki/ y w naydálßey dystáncyey słyßeć mogа. Non clauditur locis, mowi Ambrozy Swiety quod diffunditur meritis : inuocasti vbiq; Martyrem, vbiq; te exaudit, qui honoratur in Martyre ; y dla tegoß ná tym záwße sa/ tego sobie zycza/ żeby sie nam zá kazda okázya przysłuzyli/ dogodźili/ wßytko czego prágniemy ziednáli/ vprosili/ wewßytkich nam dobroczynnośćiách/ iáko słońce świećili.

De Ad rat: DEI nomin. disp: 8. q

Miedzy inßemi niechodzac dáleko/ mamy tákiego Błogosłáwionego sługe Bozego JANA KANTEGO, ktorego á doczego słußniey/ łádniey nam przyrownáć/ iáko do Słońcá Máteryálnego ? nietylko bowiem świátobliwe zyćie iego/ ále y sámo vrodzenie cále było podobne do niego. Wiemy dobrze otym/ że ten sługá Bozy vrodźił sie w Miasteczku/ ták náзwánym Katy/ że iego położenie iáko wkaćie otoczyły gory. Słońce Máteryálne kedy sie rodźi ? z kad wychodźi ? z podźiemie/ z Katow/ kedy sie znowu wraca ? dokad iákoby ná odpoczynek bieży/ pod ziemie w Katy. Oritur Sol & occidit, & ad locum suum reuertitur. *Eccl: 1.* A poniewaß Słońce wschod swoy y zachod/ w Katách ma iákoby własny/ przyrodzony ; Toć Błogosłáwiony JAN KANTY w Katách zrodzony/ y teraz w tym Kośćielnym Kaćie odpoczywáiacy słußnie iest odemnie Słońcem názwány / vtytułowány.

B. IAN KANTY *byl Słońcē dla czego.*

O ßcześliwe Katy ? o sławne známienite Katy/ z ktorych ták iásne weßło/ wynikneło Słońce/ ná Horyzont Pol-

 ski/

ſki/ ná Hemiſpheryum Akádemiey Krákowſkiey. Tákći to/ ták madrość Boſka / wſzechmocność Boſka / z Katow podie wzgárdzone pokorne wyrywa ; á ná wyſokie Máieſtaty ſadza/ wielkiemi dárámi/ wyſokiemi láſkámi/ iáko słońce oświeca/ y nád wſzelkie zacności áppárencye świátowe wiecey ſobie poważa. Infirma mundi elegit Deus, vt confundat fortia & ignobilia, & contemptibilia elegit Deus, & ea quæ non ſunt, vt ea quæ ſunt deſtrueret, vt non glorietur omnis caro in conſpectu eius 1. *ad Corinth: 1.*

lne po- nſowá- te Katy ktorych zieSłońce weſzło.

A z kądźe Dawid wſtąpił ná Páńſtwo Izráélſkie ? tylko z kątá/ w ktorym zgołá go byli iuż zápomnieli/ ále go ſámá przypomniáłá cnotá ; Adhuc reliquus paruulus eſt, & paſcit oues. 1. *Reg: 16.* A ſam oſobie mowi Et ſuſtulit eum de gregibus ouium, de poſt fætantes accepit eum. *Pſalmo 77.* Eſter Swiętá ná Máieſtat Krolewſki wźiętá/ z kądźe ? z kątá. Eſtera (mowi Oliuerius) quæ inſtar lucernæ ſub modio, & vmbra domus Mardochæi condebatur, poſtquam in ſolem quaſi admirabili metamorphoſi commutata fuit, quaſi ſuper candelabrum poſita in Throno Regali aulæ Perſicæ refulſit. Niechżeń ſię nie żaden kątá/ niewſtydź ſię żaden kątá ; niech będźie miłá vlubioná wſzytkim pokorá/ bo ná nie Bog pátrzy z wyſoká/ áby ią z wielką ſławą/ reuerencyą wynioſł/ wyſtáwił/ iáko słońce pod niebioſá. Quis ſicut Dominus Deus noſter, qui in altis habitat, & humilia reſpicit in Cælo & in terra, mowi Swięty Pſalmiſtá *Pſal: 112.* Ták z Błogoſłáwionym ſługą ſwoim Janem Kantym Wſzechmocność Boſka ſobie poſtąpiłá/ ktora educit nubes ab extremis terræ *Pſal. 134.* W Kątách ſię vrodźił/ z Kątow go wyprowádźiłá/ w Kątách pokory Swiętey vſundowáłá/ ále go tym ſámym Słońcu ktore z Kątow wychodźi/ y w Kąty záchodźi rownym podobnym vczyniłá/ y ſłuſznie o nim godźi śię rzec z one słowá : Lux & ſol ortus eſt, & humiles, exaltati ſunt, & deuorauerunt inclitos. *Eſter. 11.*

Z Kątá P. Bog wyſoko ſadza.

Pſal.: 77.

Pſal: 112.

Eſter 11.

Jeſt tedy Błogoſłáwiony Sługá Boży Jan Kanty Słoń-

Słońcem/ względem vrodzenia/ ieſt teſz y względem świątobliwego życia. Spráwiedliwego Człowieká Mędrzec Jerozolimſki ták záleca. Homo Sanctus in ſapientia manet, ſicut Sol. A to iáko? z iákiey miáry człowiek Swięty ſtoi w mądrości/ w pobożności iáko Słońce? A kiedyſz Słońce ſtoi? kiedy odpoczywa? kiedy w ſwoiey vſtawa podrozy? nigdy; y owſzem ták chyżo bieży/ ták prędko leći/ że iedney godźiny cáły Milion ſto Czterdźieśći tyśięcy mil przebieży/ y gdyby kiedy (excepto miraculo) ná moment ſtánęło/ wſzytkoby vpádáć ruinowáć ſię muśiáło. Dum Sol (náucza Plato in Theæteto) mundum ſuo curſu ambit, omnia ſalua ſunt, & conſeruantur, ſi vero ſtet, & quieſcat, tanquam vinctus, res omnes interirent. Jákoſz tedy Człowiek ſpráwiedliwy; trwa ſtoi w świątobliwośći/ iáko Słońce? Homo ſanctus manet in ſapientia ſicut ſol, poniewaſz Słońce nigdy nieſtoi/ ále záwſze ták prędko bieży?

Słońce gdy nie ſt ále zan predko bi

Corn: lap: in c. Baruch: Proph:

Wiedzieć mamy że Słońce w ſwoim biegu ma rożne przeſzkody/ záſtępuią mu ná drodze rożne plánety; ſtánie pzzed oczy to Lew ſrogi/ to Byk rogáty/ to Niedźwiadek iádowity/ to Rák opáczny/ podka go Pánná z wſtążkámi/ z ſáworkámi/ Wagá z ſzalkámi/ Strzelec z ſtrzałámi: Wodnik ze dzbánámi/ z fláſzámi/ z puchárámi/ y tám rożne przed oczy nárazáią ſię mu oſoby ktoreby go rády w biegu hámowáły/ powśćiągnęły/ zátrzymáły; á przynamniey z drogi trochę iáko zwiedły/ zprowádźiły. Słońce iednák wielkim ſtátkiem/ wſpániáłym vtwierdzone ánimuſzem/ áni ná to ſpoyrzy/ áni ſię zádźiwi/ áni ſię zleknie/ áni zábáwi/ áni z drogi vſtąpi/ ále iáko ſię z początku záwźięło/ zápędźiło do terminu ſwego náwylot/ proſto iáko ſtrzałá leći. Homo Sanctus in ſapientia manet ſicut Sol.

Słońce w biegu ſwoim co ma zá przeſzkody.

Wieleć ieſt tákich wiele/ ktorych z drogi zácżętey/ z drogi pobożnośći/ z drogi zbáwienney ledá okáziyká zráźi/ ſtráći/ odſtráſzy. Tego Lew oſtrośći pokuty świętey/ Tego Byk rogáty márnych reſpektow/ y ledáiákiey prywaty/ Tego Niedźwiadek konwerſácyey przewrotney. Tego Rák odmienności opáczney nieſtátecżney. Tego Pánná obłudney roſz-

Grzeſzni Xiężycowi podobni.

koſzy świátowey: Tego waga zyſkow mámmony nieſpráwiedliwośći; Tego Wodnik obzárſtwá/ pijánſtwá/ niepowśćiągliwośći. Tácy nie ſłońcem/ ále z Mieśiącem iednákiey zoſtáią własnośći. Bo ſtultus vt luna mutatur. Oiáko ći ſtráſzne czáſu ſwego będą wydawáć lámenty. Ergo errauimus à via veritatis, & iuſtitiæ. Lumen non luxit

Sap: 5. nobis, & ſol intelligentiæ non eſt ortus nobis. *Sap: 5.* A to iáko Ludźie nieuważni śmieią twierdźić / że im Słońce rozumne niewezſzło / świátło ſpráwiedliwośći nie roświećiło: poniewáſz Jan Swięty powieda/ że było świátło / ktore oświeca wſzelkiego człowieká ná ten świát przychodzącego. Erat lux vera, quæ illuminat omnē hominē venientem in hunc mundū *Ioan: 1.* Raczey to winno że ſámi dobrowolnie tey świátłośći przyimowáć niechćieli/ ſłońcu ſpráwiedliwo-

Ioan: 1. śći w pobożnośći w ſtáteczności śię niekonformowáli/ raczey śię zá świátowemi ćiemnośćiámi / márnośćiámi vdawáli; Non eſt defectus iſte ex parte Solis (mowi Doktor Seráfićki Bonauentura S.) ſed ex parte ipſorum in tenebris iacentium. Ták ludźie świátowi/ nieuważni o Bogá y zbáwienie ſwoie niedbáiący: Człowiek záś pobożny/ ſpráwiedliwy/ Swięty/ nie ták ále raz rozumnym okiem oney

Ludźie ſpráwiedliwi Słońcu podobni. świátłośći przedwieczney doyrzawſzy/ raz śię Bogá ſwego rozmiłowawſzy/ wdrodze záczętey/ wdrodze pobożnośći/ świątobliwośći / manet ſicut ſol; záwſze wniey ſtátecznie trwa/ meżnie ſtoi/ y nigdy iey dla żadnych przeſzkod/ okáziy/ poſtráchow / prywat / reſpektow nieopuśći/ nieuſtąpi / y mocno śię iey trzymáiąc/ iáko nayprędzey może pędźi do oney pożądáney świátłośći / do kreſu wieczney ſzczęśliwośći. Licet Leo vel peccatum inſidietur ei, non auertit eum á contemplatione veritatis æternæ mowi Hugo Kárdynał.

Tákim Słońcem był ten B. Sługá Boży IAN

B. IAN KANTY bieg pobożnośći ná kſztałt Słońcá odpráwował. KANTY, ktory od młodośći ſwoiey ná drodze pobożnośći ſtánąwſzy/ nigdy źniey nieuſtąpił / niezbłądźił/ y żadnym śię przeſzkodom / zdradom / chytrośćiom świátowym / żadnym pokuſom ſzátáńſkim/ żadnym honorom/ roſzkoſzom doczeſnym zrážić niedopuśćił: ná wſzytko ſercem śię Apoſtolſkim opárł/

ſtáwił/

ſtáwił/ y mowił. Quis nos ſeparabit à Charitate Chriſti tribulatio, an anguſtia, an fames, an nuditas, an periculum, an perſecutio, an gladius? *ad Rom:* 8. iákoby pokázuiąc żadna rzecz ná świećie z drogi mnie pobożnośći/ od miłośći Chryſtuſowey nieodwiedźie/ przy ktorey chcę ták mocno/ ſtátecznie trwáć/ ſtáć/ iáko ſłońce. Homo Sanctꝰ in ſapientia manet ſicut ſol, y ſłuſznie. Et quid prodeſt Chriſtum ſequi, ſi non contingat conſequi mowi Bernat S. Owo zgoła ten ſługá Boży. Lucis opera według Rábáná per ſolem iuſtitiæ illuminata profert, nec in eis aliquid obſcurum remanet, ſed imbre cæleſtis gratiæ irrigatus germina virtutum in carne viuens fructificat.

Ad Rom:

A o dobroczynnośći záś tego Słońcá náſzego Myſtycznego Błogoſłáwionego Jana Kantego co rzeczemy/ czy też on widźi náſze vtrapienia/ dolegliwośći/ oppreſſye/ kłopoty? czy też ſłyſzy náſze głoſy/ proźby/ wzdychánia/ lámenty? Ktoś o tym wątpi? y owſzem dlatego że byſtrze widźi/ dobrze ſłyſzy/ ták śię zá námi goraco/ zárliwie záſtáwia/ modli/ iáko niegdy Abráhám zá Pentápolczykámi *Gen:* 18. iáko Moyżeſz zá Báłwochwálcámi *Exod:* 32. Jáko Sámuel zá Izráelczykámi 1. *Reg:* 7. Jáko Jeremiaſz zá ſwymi Jerozolimczykámi/ y onim ſłuſznie rzecz możemy. Hic eſt fratrum amator, & populi Iſràël, hic eſt qui multùm orat pro populo, & vniuerſa Sancta Ciuitate Ieremias Propheta Dei 2. *Mach:* 15. á iáko ieden o Słońcu powiedźiał/ że tám naiáśniey świeći/ kedy dobrze czyni/ przynośi pożytki/ Non lucet ſol, vbi micat, ſed vbi iuuat. Ták ten Błogoſłáwiony Sługá Boży Jan Kanti iáko Słonce świeći w chwale wieczney/ ale niemniey y tu Oyczyznie ſwoiey/ kedy rozmáite przyczyna ſwoią vpraſza łáſki/ dodáie pomocy/ protekcyey.

Gen: 18. Exod: 32. 1. Reg: 7. 2. Mach: 15

A chcemy co wiecey ſłyſzeć o wielkiey tego Słońcá dobroczynnośći/ ktora nam rozmáićie oświadcza. Milczeć ia o tym będę/ niechay zá mie naprzod mowi o tym Przezacna Akádemia Krákowſka/ pobożna tego ſyná świątobliwego Mátká/ powiedz nam iákoć wiele przez lat 55. tu prácuiąc

Prace B. IANA KANTEGO *y modlitwy.*

iac hoynych pożytkow vczynił? iáko ćie wiele wysokiemi cnotámi wsławił? pismámi/ naukámi obiáśnił? iáko wiele przykłádow świątobliwych/ pobożnośći wizerunkow zostáwił? Powiedz y ty Krákowie iákoć sie wiele rázy ten Sługá Boży dobroczynnośćia przysłużył? kiedy wielkie zapáły/ pożary ogniowe/ modlitwą swoią gásił/ kiedy chore leczył/ vtrápione ćieszył/ przyodziewał nágie zá wszytkich sie obywátelow twoich co dźienniε vstáwicznie modlił. Wyznay y ty sámá Korono Polska coś też zápomocy/ zá poćiechy po tym Pátronie swoim doznáłá? Bogże to wie/ Niewszytkiego wiádomość nászá dośiac mogłá/ niewszytko nam taiemna rádá Boska obiáwiłá. Záczym niewszytkiego wiemy/ ále on wie/ ktory ia ták wiele rázy ná przyczynε dla modlitwy Sługi swego od zguby/ od spadku záchował/ ták wiele rázy łáskę/ miłosierdźie pokazał: ále y toć wielka że ćie sława rozmáitych cudow y zá żywotá y po śmierći chwalebnie ádornował. A ponieważ potym Słudze Bożym á Pátronie nászym tákiey dobroczynnośći/ iáko od Słoncá pochodzącey doznawamy/ ták iásne wielkiey iego przećiwko sobie miłośći promienie y dokumenta widźiemy/ toć też do od wdźięczenia wielce mu obligowáni zostáiemy.

Vważałem iednák z pilnośćią co Łukász S. wdźięcznieyszey notował Ewángeliey/ że kiedy Słońce zászło/ w ten czás wszytkie chore do Chrystusá Páná nieśli/ prowádźili: Cùm autem Sol occidiſſet, omnes qui habebant infirmos, ducebant illos, ad eum. Anácosz to nocy/ mroku czekáli? czemusz to nie zá dniá poki Słońce świećiło/ poki widźieć było/ ále kiedy iusz záchodźiło/ kiedy sie mroczyło chorych do Chrystusá Páná prowádźili/ zdrowia/ lekárstwá szukáli? A tákći y my rádźi czyniemy/ kiedyby nam záwsze Słońce świećiło/ we wszytkim sie szczęśliwie powodźiło/ według pomyślenia dárzyło/ iákim sie nieszczęśćiem przypadkiem niezámroczyło/ Słońce fortunne niezápádło/ podobnobyśmy nigdy o Pánu Bogu/ o Swiętych Pátronách nászych niewspomnieli/ do nich sie nieućiekáli/ rátunku nieprośili/ ále kiedy Słońce záydźie/ mrok ná stą-

Ludźie w przygodách nabożni.

pi/ rożne

pi/ rozne ściśnią otocza ćiemności/ turbácye/ przypadki/ frá-
sunki/ kłopoty/ to dopiero narzekáć/ płákáć/ votá czynić
w Niebo pogladáiac wołáć/ Fránćiszku S. Antoni S. Já-
cku S. Kánty S. Symonie S. Cum Sol occidisset
omnes qui habebant infirmos ducebant illos ad eum.
Plerosq; hominum (mowi Theodoretus in Glossa) pro-
speri successus faciunt eorum quide se bene meruerunt
obliuisci, necessitatibus verò quibus premuntur in me-
moriam reuocari.

Nie tak nie/ Swietych Bożych Przyczyncow náßych
czćić/ venerowáć mamy/ ktorym nie tylko w potrzebách w
przypadkách/ ále káżdego czásu wßelką wdźięczność / vczći-
wość oddáwáć powinniśmy/ osobliwie iednák tym/ ktorych
ćiáłá/ Relikwiie obecne mamy/ ná nie pátrzymy. Cuncti
Martyres & Sancti deuotissimè percolendi sunt, sed spe- Serm: de nat: SS.
cialiter hi venerandi, quorum Reliquias possidemus Octauij
mowi Máxymus S. A Złoto vsty Doktor nápomina/ wzbu- Aduento-
dza. Saepe eos inuisamus, tumulos honoremus? Że- ris&Solu-
my tedy ná tym mieyscu Swietym Błogosłáwionego Słu- toris.
gi Bożego JANA KANTEGO Ciáło Relikwie odpoczy-
iace mamy/ chowamy znich się ćießymy y Páná Bogá wy- Hom: de
chwalamy/ słuszna rzecz abyśmy ie iáko znaywiękßym ná- SS. inuen-
bożeństwem/ vprzeymośćią affektem czćili ßanowáli. tino &

Oktáuiánus Augustus Rzymski Cesarz doczytawßy Maximo.
się o wielkiey Wielkiego Alexándrá ludzkośći/ ßczodrobli-
wośći iáchał do grobu iego/ áby ćiáło iego náwiedźił/ kto-
ry otworzywßy/ trunne ogladawßy ofiáry czynił/ podárun-
ki oddawał/ kwiátkámi potrząsał/ iáko mogł rewerencyą
wyrządzał. Słußnieyßa nierownie nam Kátolikom tego
záżyć wizerunku. Oddawnych czásow przez przyczyny Błogo-
słáwionego JANA KANTEGO Boskie dobrodźieystwá
bierzemy/ rozne łáski otrzymuiemy/ pomocy protekcyey do-
znamamy. Więc teß znabożeństwem Grob iego náwie-
dzaymy/ honor wyrządzaymy/ Kwiáty áffektu vprzeymego *Páná Bogá*
rzucaymy/ votá podárunki oddawaymy: tym bowiem spo- *w SS. czci-*
sobem więtße przez iego modlitwy łáski sobie v Páná Bo- *my.*

gá zie-

gá ziednamy: Quia adorando Sanctos, Deum quoq; adorasse censemur: mowi nasz sławny Liránus/ ná one
Gen: 47. słowá. Adorauit fastigium virgæ eius. *Gen: 47.*

Groził się niegdy Bog zágniewány ná grzeszne lu-
grzeszni ludzie błoto. dzie/ że ich iáko błoto z Vlice wymiećie/ vt lutum platearum delebo eos: *Psal: 17.* Przyrownywa grzesznych ludzi do błotá/ dla tego: bo iáko błoto iest ták wzgardzone/ podłe/ że niegodno/ tylko áby nogámi ludzkiemi/ bydlecemi
Psal: 17. było podeptane/ álbo do káłuże wrzucone/ ták y grzeszny Człowiek w oczách Boskich iest sprośny/ obmierzły/ y niegodzien tylko żeby był nogámi spráwiedliwośći Boskiey zdeptány/ vkopány/ wprzepáść/ wkáłuże piekielna wrzucony; czego doznawaia ći o ktorych Job spráwiedliwy. Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt:
Iob: 21. *Iob: 21.* Pytam ia wasz iáko tesz naypredzey błoto ná vlicy zginie/ zniszczeie? przyznaćie że ták/ kiedy ná nie Słońce raz y drugi swoie obroći promienie/ raz y trzeći swoim ćiepłem ogrzeie/. Actiuitate suâ humor wilgotnośći z niego wyćiagnie/ to pretko ono błoto ták wyschnie/ spiecze sie/ że ná vlicy pieknie iák vmiot bedźie.

O Moy Boże iáko wielekroć dla zbrodni/ y grzechow nászych/ do tego przychodźimy/ że sie iáko/ błoto iedno sprośnymi w oczách Boskich stáiemy; iáko czesto ná to zá sługuiamy/ żebyśmy spráwiedliwośćia iego byli zdeptáni/ przytłoczeni; widłámi álbo łopáta gniewu iego ná zátrácenie wieczne wrzuceni; Cosz vczyniemy? iáko Páná Bogá vbłagamy? iáko sie gniewu iego vchronimy? Czesto widuiemy/ że kiedy chce bić Pan sługe/ Oćiec syna/ Corke mátká/ to iáko może vćieka do kátá/ wkáćie pomocy szuka/ w káćie obrony sie iákiey spodziewá; Ták niegdy y Adam boiac sie karánia Boskiego do ochrony szukał so-
Gen: 3. bie kátá. Timui eò quod nudus essem, & abscondi me
Przed gniewem Bożym trzeba do Kątá. *Gen: 3.* Wiec y my do tego sie Błogosławionego JANA KANTEGO vćiekaymy/ wtym káćie/ zá iego sie modlitwa/ Przyczyne zástáwiaymy/ on nam bedźie do obrony pomocnym katem/ on dźielnym do wysuszenia błotá grzechow

chow

chow náßych Słońcem/ ſpráwi on to ſwoimi prośbámi/ zásługámi/ że łáſká Boża humory/ wilgotnośći grzechow náßych oſußy/ y z plugáſtwá wßelkich nieprawośći oczyśći.

Symboliſtá ieden odmálowawßy Słońce/ nápiſał Lemmá, Obuiantia ſoluit; grube álbowiem chmury/ ćięmne obłoki/ ſtráſzne z śiebie wydawáiące grzmoty/ błyſkáwice/ pioruny/ ktore mu ná źięmię iáſnych zábrániáią ſpuſzczáć promieni/ Słońce mocą ſwoiey rozbiia roſpędza dźielnośći/ Obuiantia ſoluit: Grzechy náſze coż ſą inſzego/ tylko grube chmury/ ćiemne bárzo obłoki/ dla ktorych Słońce Przedwieczne ſwoiey ná nas nie może ſpuſzczáć iáſnośći/ dobroći/ á wydáie gromy/ błyſkáwice/ pioruny ſwey ſpráwiedliwośći/ dopuſzcza karánia/ choroby/ powietrza/ nieurodzáie/ powodźi/ rożne turbácye/ y rozmáite plagi. A ktoż dla Bogá te chmury/ te obłoki/ roſpędźi? Kto gromy/ pioruny karánia Boſkiego vſpokoi? y w choyny deſzcz miłośierdźia ieg obroći? może nam wßytko ſpráwić to Słońce z ſwoiey pobożnośći Błogoſłáwiony Jan Kanty, gdy do niego z Nabożeńſtwem śię vćieczemy/ przyczyny iego wzywáć będźiemy/ doſyć pożytecznie obłoki grzechow náßych roſpędźi/ gdy nam zá nie/ żal prawdźiwy/ ſkruchę ſerdeczną/ y choyne łzy vprośi. Obuiantia ſoluit.

Iáko Słońce chmury ták SS. Boży gniew Boski roſpędzáią.

O Słońcu Przedwiecznym powiedźiał Máláchiaſz Prorok/ że Zbáwienie ná piorách iego/ Orietur vobis Sol Iuſtitiæ, & ſanitas in pennis eius. *Málach. 4.* Inśi z Hebráyſkiego czytáią/ Sanitas in radijs eius. Znayduie to o niektorych Swiętych Páńſkich/ że miáſto żerdźi/ álbo dragow vżywáli promieni Słonecznych/ y ná nich ſuknie ſwoie pokładáli/ płaſzcze ſwoie wießáli; Ták czytamy w Hiſtoryey Zywotá Swiętego Goáry; Ták czynił Swięty Florentius Arcybiſkup Argentyneńſki: Ták S. Amábilis Kápłan. Przypátruiąc śię Hugo Kárdynał onemu płaſzczowi/ ktory Eliaſz Prorok iádąc do Niebá/ ſpuśćił vczniowi ſwemu Elizeuſzowi/ powiáda że mu ſymbolizował/ reprezentował wßytkie kłopoty/ prześládowánia/

Surius 4. Iulij.
Idem 4. Nouem.
Idem 6. Nouem.

wánia/ frásunki/ ktorymi nákształt płaszczá miał bydź oto-
czony/ przykryty. Pallium Eliæ, tribulationes, labores, &
angustias designabant.

Poyźrzymy tych mizernych czásow po Oyczyźnie ná-
szey/ gdźie chcemy: obroćmy oczy ná wszytkie strony
przypátrzmy się/ vważmy/ iesli nie wgrubym płaszczu
srogiego vtrapienia/ ćięszkich turbáciy/ y Oyczyzná nászá/
y my wszyscy chodźiemy. Już to iuż kilkánaśćie lat/ iáko
ten płaszcz z wielką ángáryą/ molestyą ná sobie nośiemy
dźwigamy/ iáko rozmáite zámieszánia/ tumulty/ niezgody
woyny/ nieprzyiaćielskie náiázdy ćierpimy/ domowych
turbáciy/ dissensiy/ diffidenciy/ niechęći wzáiemnych/ z wiel-
ką swoią szkodą/ ruiną/ doznawamy/ oppressye/ Exákcye/
prywatne/ publiczne ponośiemy. Zgołá wszytkiego vtrapie-
nia płaszczem przyodźiani otoczeni zostániemy: y P. Bog
wie poki ieszcze w tym płaszczu żáłosnym opłákánym chodźić
będźiemy? A kto go nam vszył/ kto vrobił/ nie wszyscy podo-
bno wiemy/ czy násze grzechy/ násze złośći/ czy też czyie lek-
komyślne fochy/ boć przed tym Polacy płaszczykow zamor-
skich zwystaszkami nie zażywali/ zá iedno to pośmiewisko/
szyderstwo poczytáli: w Deliách/ Ferezyách/ w szátach stá-
tecznych/ przystoynych/ poważnych chodźili/ teraz im pła-
szczyki zásmákowáły/ płaszczykow się chwyćili; á toż tych
płaszczykow przewoźnych wszyscy przypłácamy/ łzámi ie
oblewamy/ á oraz też y przeklinamy/ złorzeczemy/ bo zá má-
ły płaszczyk/ zá kusy/ zá wąski/ długi/ szeroki/ ćięszki płaszcz
rozmáitych turbáciy/ kłopotow/ hálásow/ ná kártách ná-
szych dźwigáć/ nośić muśiemy. Coż z nim czynić będźie-
my? kędy go podźieiemy? Sanitas in radijs eius.

Do ćiebie/ do ćiebie Błogosłáwiony Sługo Boży
JANIE KANTY, Pátronie nász wołamy/ Tobie modły
suppliki násze podáiemy. Jesteś Słońcem pobożnośći:
Záczym ná promieniách zasług twoich/ przyczyn twoich/
iáko ná drągách/ ná żerdźiách/ ten płaszcz wieszamy/ kłá-
dźiemy/ porzucamy. Przyimiy go/ przyimiy Pátronie nász/
Ziemku nász/ Konfratrze nász/ Doktorze nász/ Przyczyńco
nász/

náß/ boć my ſię iuß doſyć w tym płaßczu náchodźili/ iuże-
ſmy ſię go nádźwigáli/ bokow pod nim náderwáli. Zá-
czym do Ciebie ták/ iáko niegdy Grzegorz Swięty Ni- In Orat. Theod. Mart.
ceńſki/ ná Theodorá Męczenniká wołamy. Intercede &
deprecare pro Patria tua apud Communem Regem,
& Dominum: timemus afflictiones, expectamus peri-
cula non longè abſunt ſceleſti Scythæ bellum aduerſùm
nos parturientes, prout miles pugna pro nobis, vt San-
ctus vtere libertate loquendi. Prośimy ćię iáko Báży-
lego Swiętego/ Grzegorz Swięty Názyáńſki: Te Baſili. In Epitaph. Baſilij.
á ia mowię Te Canti ſupplex oro, vt pro mundo
ſtes, donaq; offeras, excitare quæſo, tuiſque ſermonibus, &
ſacrificijs tempeſtatem ſeda. A my ná záwdźięczenie two-
iey zá náß przyczyny/ zá otrzymáne łáſki/ oświádczone do-
broczynnośći wßyſcy ſpolnie/ iedni nákłádem/ ſubſtáncyą
drudzy ſtárániem/ prácą/ inśi áffektem/ modlitwą ſtáráć
ſię będźiemy/ żebyś był od Naywyżßegó Wikáryiegó Chry-
ſtuſowego Stolicę Piotrá Swiętego záśiádáiącego Ká-
nonizácyą iáko nayprędzey vczczony; między Kátalog
Swiętych Bozych policzony; y iáko Słońce ná poćiechę
wßytkiemu świátu z tego Katá Grobowego ná Ołtarz
wyſtáwiony. Czego życząc votá náße vprzeymieć
ofiáruiemy/ ſercem/ y vſty w Niebo wołamy/
żądamy. Fiat, Fiat, Amen Amen.